

**Конвенція
про свободу асоціації та захист права на організацію
N 87 (укр/рос)**

Статус Конвенції див. (993_373)

Генеральна конференція Міжнародної організації праці, що скликана в Сан-Франциско Адміністративною радою Міжнародного бюро праці та зібралася 17 червня 1948 року на свою тридцять першу сесію, ухваливши прийняти у формі конвенції ряд пропозицій стосовно свободи асоціації і захисту права на організацію, що є сьомим пунктом порядку денного сесії, беручи до уваги, що преамбула Статуту Міжнародної організації праці (993_154) проголошує серед засобів, здатних поліпшити умови праці та забезпечити мир, визнання принципу свободи об'єднання, беручи до уваги, що Філадельфійська Декларація знову проголосила, що свобода слова і свобода об'єднання є неодмінними умовами постійного прогресу, беручи до уваги, що Міжнародна конференція праці на своїй тридцятій сесії одностайно ухвалила засади, які має бути покладено в основу міжнародної регламентації, беручи до уваги, що Генеральна асамблея Організації Об'єднаних Націй на своїй другій сесії приєдналася до цих засад і просила Міжнародну організацію праці і надалі докладати всіх зусиль з метою ухвалення однієї чи кількох міжнародних конвенцій, ухвалює цього дев'ятого дня липня місяця тисяча дев'ятсот сорок восьмого року нижченаведену Конвенцію, котра називатиметься Конвенцією 1948 року про свободу асоціації та захист права на організацію:

Розділ I. Свобода асоціації

Стаття 1

Кожний член Міжнародної організації праці, для якого ця Конвенція набула чинності, зобов'язується впровадити в життя нижченаведені постанови.

Стаття 2

Працівники та роботодавці, без якої б то не було різниці мають право створювати на свій вибір організації без попереднього на те дозволу, а також право вступати в такі організації з єдиною умовою підлягати статутам цих останніх.

Стаття 3

1. Організації працівників і роботодавців мають право опрацювати свої статuti й адміністративні регламенти, вільно обирати своїх представників, організувати свій апарат і свою діяльність і формулювати свою програму дій.

2. Державна влада утримується від будь-якого втручання, здатного обмежити це право або перешкодити його законному здійсненню.

Стаття 4

Організації працівників і роботодавців не підлягають розпусковій або тимчасовій забороні в адміністративному порядку.

Стаття 5

Організації працівників і роботодавців мають право створювати федерації та конфедерації, а також право приєднуватися до них, і кожна така організація, федерація чи конфедерація має право вступати до міжнародних організацій працівників і роботодавців.

Стаття 6

Постанови статей 2, 3 та 4 застосовуються до федерацій та конфедерацій організацій працівників і роботодавців.

Стаття 7

Набуття прав юридичної особи організаціями працівників і роботодавців їхніми федераціями та конфедераціями не може бути

республіки, а також федеративні та конфедераційні не може бути підпорядковано умовам, здатним перешкодити застосуванню постанов статей 2, 3 та 4.

Стаття 8

1. Здійснюючи права, визнані за ними цією Конвенцією, працівники, роботодавці та відповідні їхні організації, так само як і інші особи або організовані колективи, дотримуються законності.

2. Національне законодавство не зачіпає гарантій, передбачених цією Конвенцією, і застосовується таким чином, щоб не порушувати їх.

Стаття 9

1. Національне законодавство визначає, якою мірою гарантії, передбачені цією Конвенцією, застосовуватимуться до збройних сил та поліції.

2. Відповідно до засад, викладених у параграфі 8 статті 19 Статуту Міжнародної організації праці (993_154), ратифікація цієї Конвенції будь-яким членом Організації не може розглядатися як така, що зачіпає закони, рішення судових органів, звичаї або угоди, які надають членам збройних сил та поліції гарантії, передбачені цією Конвенцією.

Стаття 10

У цій Конвенції термін "організація" означає будь-яку організацію працівників чи роботодавців, котра має за мету забезпечення та захист інтересів працівників або роботодавців.

Розділ II. Захист права на організацію

Стаття 11

Кожний член Міжнародної організації праці, для якого ця Конвенція набула чинності, зобов'язується вжити всіх потрібних і відповідних заходів, щоб гарантувати працівникам і роботодавцям вільне здійснення права на організацію.

Розділ III. Різні положення

Стаття 12

1. Стосовно територій, згаданих у статті 35 Статуту Міжнародної організації праці (993_154), зміненого відповідно до Акта про поправку 1946 року до Статуту Міжнародної організації праці, за винятком територій, згаданих у параграфах 4 і 5 цієї статті, кожний член Організації, який ратифікує цю Конвенцію, надсилає Генеральному директорові Міжнародного бюро праці одночасно з документом про ратифікацію або в якомога коротший строк після ратифікації заяву із зазначенням:

- a) територій, щодо яких він зобов'язується застосовувати положення Конвенції без змін;
- b) територій, щодо яких він зобов'язується застосувати положення Конвенції зі змінами, та деталей цих змін;
- c) територій, на яких Конвенція не застосовуватиметься і в цьому разі причин, з яких вона не застосовуватиметься;
- d) територій, стосовно яких він резервує своє рішення.

2. Зобов'язання, згадані в a) та b) параграфа 1 цієї статті, вважаються невід'ємною частиною документа про ратифікацію і спричиняють однакові з ним наслідки.

3. Будь-який член Організації може за допомогою нової заяви відмовитися від усіх або від частини застережень, зроблених в його попередній заяві відповідно до b), c) та d) параграфа 1 цієї статті.

4. Будь-який член Організації може в періоди, протягом яких Конвенція може бути денонсована відповідно до положень статті 16, надіслати Генеральному директорові нову заяву, котра змінює в будь-якому іншому відношенні умови будь-якої попередньої заяви і повідомляє про становище, що існує на певних територіях.

Стаття 13

1. Коли питання, що порушуються в цій Конвенції, належать до компетенції самої влади території поза метрополією, член Організації, відповідальний за міжнародні відносини цієї території, може за погодженням з урядом цієї території надіслати Генеральному директорові Міжнародного бюро праці заяву про взяття

зобов'язань за цією Конвенцією від імені такої території.

2. Заяву про взяття зобов'язань за цією Конвенцією може бути надіслано Генеральному директорові Міжнародного бюро праці:

а) двома чи більше членами Організації щодо території, яка перебуває під їхнім спільним управлінням;

б) будь-якою міжнародною владою, відповідальною за управління територією на підставі Статуту Організації Об'єднаних Націй (995_010) або будь-якої іншої чинної постанови щодо цієї території.

3. У заявах, що надсилаються Генеральному директорові Міжнародного бюро праці відповідно до положень попередніх параграфів цієї статті, зазначається, чи будуть положення Конвенції застосовуватися на цій території без змін чи зі змінами; у разі, якщо заява зазначає, що положення Конвенції застосовуватимуться зі змінами, у ній уточнюється, в чому полягають зазначені зміни.

4. Заінтересовані член або члени Організації чи міжнародна влада можуть за допомогою нової заяви відмовитися повністю або частково від права скористатися змінами, обумовленими в будь-якій попередній заяві.

5. Заінтересовані член або члени Організації чи міжнародна влада у періоди, коли Конвенція може бути денонсована відповідно до положень статті 16, можуть надіслати Генеральному директорові Міжнародного бюро праці нову заяву, котра змінює в будь-якому іншому відношенні умови будь-якої попередньої заяви і повідомляє про стан застосування цієї Конвенції.

Розділ IV. Прикінцеві положення

Стаття 14

Офіційні документи про ратифікацію цієї Конвенції надсилаються Генеральному директорові Міжнародного бюро праці для реєстрації.

Стаття 15

1. Ця Конвенція зв'язує тільки тих членів Міжнародної організації праці, чиї документи про ратифікацію зареєстрував Генеральний директор.

2. Вона набуває чинності через дванадцять місяців після того, як Генеральний директор зареєструє документи про ратифікацію від двох членів Організації.

3. Надалі ця Конвенція набуває чинності щодо кожного члена Організації через дванадцять місяців після дати реєстрації його документа про ратифікацію.

Стаття 16

1. Будь-який член Організації, що ратифікував цю Конвенцію, може після закінчення десятирічного періоду з моменту, коли вона початково набула чинності, денонсувати її актом про денонсацію, надісланим Генеральному директорові Міжнародного бюро праці і зареєстрованим ним. Денонсація набуває чинності через рік після реєстрації акта про денонсацію.

2. Кожний член Організації, що ратифікував цю Конвенцію, який протягом року після закінчення згаданого у попередньому параграфі десятирічного періоду не скористається своїм правом на денонсацію, передбаченим у цій статті, буде зв'язаний на наступний період тривалістю десять років і надалі зможе денонсувати цю Конвенцію після закінчення кожного десятирічного періоду в порядку, встановленому в цій статті.

Стаття 17

1. Генеральний директор Міжнародного бюро праці сповіщає всіх членів Міжнародної організації праці про реєстрацію всіх документів про ратифікацію, заяв та актів про денонсацію, отриманих ним від членів Організації.

2. Сповіщаючи членів Організації про реєстрацію отриманого ним другого документа про ратифікацію, Генеральний директор звертає їхню увагу на дату настання чинності цієї Конвенції.

Стаття 18

Генеральний директор Міжнародного бюро праці надсилає Генеральному секретареві Організації Об'єднаних Націй для реєстрації відповідно до статті 102 Статуту Організації Об'єднаних Націй (995_010) повні відомості щодо всіх документів про ратифікацію, заяв та актів про денонсацію, зареєстрованих ним

відповідно до положень попередніх статей.

Стаття 19

Кожного разу, коли Адміністративна рада Міжнародного бюро праці вважає це за потрібне, вона подає Генеральній конференції доповідь про застосування цієї Конвенції і вирішує, чи слід вносити до порядку денного Конференції питання про повний або частковий її перегляд.

Стаття 20

1. Якщо Конференція ухвалить нову конвенцію, що цілком або частково переглядає цю Конвенцію, і якщо в новій конвенції не передбачено іншого, то:

а) ратифікація будь-яким членом Організації нової, переглянутої конвенції спричиняє автоматично, незалежно від положень статті 16, негайну денонсацію цієї Конвенції за умови, що нова, переглянута конвенція набула чинності.

б) починаючи від дати настання чинності нової, переглянутої конвенції, цю Конвенцію закрито для ратифікації її членами Організації.

2. Ця Конвенція залишається в усякому разі чинною за формою та змістом щодо тих членів Організації, які її ратифікували, але не ратифікували нової, переглянутої конвенції.

Стаття 21

Англійський і французький тексти цієї Конвенції мають однакову силу.

Дата набуття чинності: 4 липня 1950 року.

Конвенції та рекомендації, ухвалені
Міжнародною організацією праці
1919-1964, Том I
Міжнародне бюро праці, Женева

Конвенция
о свободе ассоциации и защите права на организацию
N 87

Генеральная Конференция Международной Организации Труда, созванная в Сан-Франциско Административным Советом Международного Бюро Труда и собравшаяся 17 июня 1948 года на свою тридцать первую сессию,

решил принять в форме конвенции ряд предложений о свободе ассоциации и защите права на организацию, что является седьмым пунктом повестки дня сессии,

принимая во внимание, что преамбула Устава Международной Организации Труда (993_154) провозглашается в числе средств, способных улучшить условия труда и обеспечить мир, признание принципа свободы объединения,

принимая во внимание, что Филадельфийская Декларация снова провозгласила, что свобода слова и свобода объединения являются необходимыми условиями постоянного прогресса,

принимая во внимание, что Международная Конференция Труда на своей тридцатой сессии единогласно приняла принципы, которые должны быть положены в основу международной регламентации,

принимая во внимание, что Генеральная Ассамблея Организации Объединенных Наций на своей второй сессии присоединилась к этим принципам и просила Международную Организацию Труда продолжать прилагать все усилия в целях принятия одной или нескольких международных конвенций,

принимает сего девятого дня июля месяца тысяча девятьсот сорок восьмого года нижеследующую Конвенцию, которая будет именоваться Конвенцией 1948 года о свободе ассоциации и защите права на организацию:

Раздел I. Свобода ассоциации

Статья 1

Каждый Член Международной Организации Труда, в отношении которого настоящая Конвенция вступила в силу, обязуется провести в жизнь нижеследующие постановления.

Статья 2

Трудящиеся и предприниматели без какого бы то ни было различия имеют право создавать по своему выбору организации без предварительного на то разрешения, а также право вступать в такие организации на единственном условии подчинения уставам этих последних.

Статья 3

1. Организации трудящихся и предпринимателей имеют право выработать свои уставы и административные регламенты, свободно выбирать своих представителей, организовывать свой аппарат и свою деятельность и формулировать свою программу действий.

2. Государственные власти воздерживаются от всякого вмешательства, способного ограничить это право или воспрепятствовать его законному осуществлению.

Статья 4

Организации трудящихся и предпринимателей не подлежат роспуску или временному запрещению в административном порядке.

Статья 5

Организации трудящихся и предпринимателей имеют право создавать федерации и конфедерации, а также право присоединяться к ним, и каждая такая организация, федерация или конфедерация имеет право вступать в международные организации трудящихся и предпринимателей.

Статья 6

Постановления статей 2, 3 и 4 применяются к федерациям и конфедерациям организаций трудящихся и предпринимателей.

Статья 7

Приобретение прав юридического лица организациями трудящихся и предпринимателей, их федерациями и конфедерациями не может быть подчинено условиям, способным воспрепятствовать применению постановлений статей 2, 3 и 4.

Статья 8

1. При осуществлении прав, признанных за ними настоящей Конвенции, трудящиеся, предприниматели и их соответственные организации, так же как и другие лица или организованные коллективы, соблюдают законность.

2. Национальное законодательство не затрагивает гарантии, предусмотренные настоящей Конвенцией, и применяется таким образом, чтобы не нарушать их.

Статья 9

1. Национальное законодательство определяет, в какой мере гарантии, предусмотренные настоящей Конвенцией, будут применяться к вооруженным силам и полиции.

2. В соответствии с принципами, изложенными в пункте 8 статьи 19 Устава Международной Организации Труда (993_154), ратификация настоящей Конвенции каким-либо Членом Организации не может рассматриваться как затрагивающая существующие законы, решения судебных органов, обычаи или соглашения, которые предоставляют членам вооруженных сил и полиции гарантии, предусмотренные настоящей Конвенцией.

Статья 10

В настоящей Конвенции термин "организация" означает всякую организацию трудящихся или предпринимателей, имеющую целью обеспечение и защиту интересов трудящихся или предпринимателей.

Раздел II. Защита права на организацию

Статья 11

Каждый Член Международной Организации Труда, в отношении которого настоящая Конвенция вступила в силу, обязуется принять все необходимые и соответствующие меры с целью гарантировать трудящимся и предпринимателям свободное осуществление права на организацию.

Раздел III. Различные положения

Статья 12

1. В отношении территорий, упомянутых в статье 35 Устава Международной Организации Труда (993_154), измененного в соответствии с Актом о поправке 1946 года к Уставу Международной Организации Труда, за исключением территорий, упомянутых в пунктах 4 и 5 этой статьи, каждый Член Организации, ратифицировавший настоящую Конвенцию, направляет Генеральному Директору Международного Бюро Труда одновременно с документом о ратификации или в возможно короткий срок после ратификации заявление с указанием:

- a) территорий, в отношении которых он обязуется применять положения Конвенции без изменений;
- b) территорий, в отношении которых он обязуется применять положения Конвенции с изменениями, и деталей этих изменений;
- c) территорий, на которых Конвенция не будет применяться, и в этом случае причин, по которым она не будет применяться;
- d) территорий, в отношении которых он резервирует свое решение.

2. Обязательства, упомянутые в подпунктах a и b пункта 1 настоящей статьи, считаются неотъемлемой частью документа о ратификации и влекут за собой одинаковые с ним последствия.

3. Любой Член Организации может посредством нового заявления отказаться от всех или от части оговорок, сделанных в его предыдущем заявлении в соответствии с подпунктами b, c и d пункта 1 настоящей статьи.

4. Любой Член Организации может в периоды, в течение которых настоящая Конвенция может быть денонсирована в соответствии с положениями статьи 16, направить Генеральному Директору новое заявление, изменяющее в любом другом отношении условия любого предыдущего заявления и сообщающее о существующем положении на определенных территориях.

Статья 13

1. Когда вопросы, затрагиваемые в настоящей Конвенции, входят в компетенцию самих властей территорий вне метрополии, Член Организации, ответственный за международные отношения этой территории, может по соглашению с правительством этой территории направить Генеральному Директору Международного Бюро Труда заявление о принятии обязательств по настоящей Конвенции от имени такой территории.

2. Заявление о принятии обязательств по настоящей Конвенции может быть направлено Генеральному Директору Международного Бюро Труда:

- a) двумя или более Членами Организации в отношении территории, которая находится под их совместным управлением;
- b) любой международной властью, ответственной за управление территорией на основе Устава Организации Объединенных Наций (995_010) или любого другого действующего постановления в отношении этой территории.

3. В заявлениях, направляемых Генеральному Директору Международного Бюро Труда в соответствии с положениями предыдущих пунктов настоящей статьи, указывается, будут ли положения Конвенции применяться на данной территории без изменений или с изменениями; в случае, если заявление указывает, что положения Конвенции будут применяться с изменениями, в нем уточняется, в чем состоят указанные изменения.

4. Заинтересованные Член или Члены Организации или международная власть могут посредством нового заявления отказаться полностью или частично от права воспользоваться изменениями, оговоренными в каком-либо предыдущем заявлении.

5. Заинтересованные Член или Члены Организации или международная власть в периоды, когда Конвенция может быть денонсирована в соответствии с положениями статьи 16, могут направить Генеральному Директору Международного Бюро Труда новое заявление, изменяющее в любом другом отношении условия любого предыдущего заявления и сообщающее о существующем положении в отношении применения этой Конвенции.

Раздел IV. Заключительные положения

Статья 14

Официальные документы о ратификации настоящей Конвенции направляются Генеральному Директору Международного Бюро Труда для

регистрации.

Статья 15

1. Настоящая Конвенция связывает только тех Членов Международной Организации Труда, чьи документы о ратификации зарегистрированы Генеральным Директором.

2. Она вступает в силу через двенадцать месяцев после того, как Генеральный Директор регистрирует документы о ратификации двух Членов Организации.

3. Впоследствии настоящая Конвенция вступает в силу в отношении каждого Члена Организации через двенадцать месяцев после даты регистрации его документа о ратификации.

Статья 16

1. Любой Член Организации, ратифицировавший настоящую Конвенцию, может по истечении десятилетнего периода с момента ее первоначального вступления в силу денонсировать ее посредством акта о денонсации, направленного Генеральному Директору Международного Бюро Труда и зарегистрированного им. Денонсация вступает в силу через год после регистрации акта о денонсации.

2. Каждый Член Организации, ратифицировавший настоящую Конвенцию, который в годичный срок по истечении упомянутого в предыдущем пункте десятилетнего периода не воспользуется своим правом на денонсацию, предусмотренным в настоящей статье, будет связан на следующий период в десять лет и впоследствии сможет денонсировать настоящую Конвенцию по истечении каждого десятилетнего периода в порядке, установленном в настоящей статье.

Статья 17

1. Генеральный Директор Международного Бюро Труда извещает всех Членов Международной Организации Труда о регистрации всех документов о ратификации, заявлений и актов о денонсации, полученных им от Членов Организации.

2. Извещая Членов Организации о регистрации полученного им второго документа о ратификации, Генеральный Директор обращает их внимание на дату вступления настоящей Конвенции в силу.

Статья 18

Генеральный Директор Международного Бюро Труда направляет Генеральному Секретарю Организации Объединенных Наций для регистрации в соответствии со статьей 102 Устава Организации Объединенных Наций (995_010) полные сведения относительно всех документов о ратификации, заявлений и актов о денонсации, зарегистрированных им в соответствии с положениями предыдущих статей.

Статья 19

Каждый раз, когда Административный Совет Международного Бюро Труда считает это необходимым, он представляет Генеральной Конференции доклад о применении настоящей Конвенции и решает, следует ли включать в повестку дня Конференции вопрос о ее полном или частичном пересмотре.

Статья 20

1. В случае если Конференция примет новую конвенцию, полностью или частично пересматривающую настоящую Конвенцию, и если в новой конвенции не предусмотрено обратное, то:

а) ратификация каким-либо Членом Организации новой, пересматривающей конвенции влечет за собой автоматически, независимо от положений статьи 16, немедленную денонсацию настоящей Конвенции при условии, что новая, пересматривающая конвенция вступила в силу;

б) начиная с даты вступления в силу новой, пересматривающей конвенции настоящая Конвенция закрыта для ратификации ее Членами Организации.

2. Настоящая Конвенция остается во всяком случае в силе по форме и содержанию в отношении тех Членов Организации, которые ее ратифицировали, но не ратифицировали новую, пересматривающую конвенцию.

Статья 21

Английский и французский тексты настоящей Конвенции имеют одинаковую силу.

"Конвенции и рекомендации, принятые
Международной конференцией труда",
1919-1966 гг., Женева, МБТ, 1983 год.

